

Indstilling fra Hjortevildtgruppen Fyn om generelle jagttider på dåvildt. 30. maj 2017.

Den Nationale Hjortevildtgruppe har den 17. marts 2017 åbnet for indstilling af forslag til lokale jagttider på dåvildt med henblik på eventuel ikrafttræden fra jagtsæsonen 2018-2019. Hjortevildtgruppen Fyn har i årsrapporten 2016/2017 varslet indsendelse af en indstilling om lokal jagttid gældende for dåvildt på Fyn.

HVG Fyn indstiller hermed følgende lokale jagttid for dåvildt på Fyn:

Lokal jagttid gældende for Fyn, undtaget Langeland, Tåsinge og Ærø	
Då, kalv og spidshjort	01.10 – 31.01
Dåhjort > spidshjort	01.10 – 31.10 og 16.12 – 31.12

HVG Fyn indstiller forslaget efter et møde den 19. april 2017 med repræsentanter fra de fungerende hjortelav om lokale jagttider på dåvildt.

De overordnede rammer for drøftelserne på mødet var følgende:

- Forslaget skal sigte mod opfyldelse af målsætning for bestanden af dåvildt på Fyn.
- Forslaget skal kunne opnå enighed i HVG Fyn.
- Muligheden for brunstjagt skal være opfyldt i forslaget.
- Forslaget skal give alle ejendomsstyper rimelige muligheder for forvaltningen af dåvildtet. Herunder også øer med store bestande af dåvildt.
- Forslaget skal tage hensyn til, at der ved afkortning af jagttid kompenseres ved et højere jagttryk i den mulige jagttid.
- Vilkårene for forvaltningen af dåer og kalve skal være så optimale som muligt.
- Forslaget skal respektere jagtformerne på dåvildt.

På mødet blev der besluttet at fremsætte ovennævnte forslag til lokale jagttider for dåvildt på Fyn.

Forslaget indstilles på baggrund af konstaterede udfordringer og problemer med den hidtidige strategi om forvaltning gennem frivillighed og forvaltning.

Bag forslaget indgår vurderinger og overvejelser omkring:

- Erfaringer med den frivillige forvaltning og hjortelavene.
- Forvaltningen af dåhjortene.
- Forvaltningen af dåer og kalve.
- Forhold omkring øvrige lokale jagttider i den fynske region.
- Udviklingen i vildtudbytte og bestande.

Nævnte punkter er uddybet punktvis i efterfølgende tekst.

De eksisterende lokale jagttider for Langeland, Tåsinge og Ærø indstilles ikke berørt af ovennævnte forslag, idet disse har deres eget lokale udgangspunkt. HVG Fyn har den 7. marts 2017 indsendt indstilling vedr. lokale jagttider på Langeland, Tåsinge og Ærø for sæsonen 17/18.

Effekten af forslaget vil blive fulgt op gennem indhentning og analyse af data fra vildtudbyttestatistikken - herunder særligt den udvidede indberetning - og gennem forsat dialog med hjortelavene og organisationernes baglande.

Det foreslåede forvaltningstiltag vurderes af hjortevildtgruppen som værende gode rammer for en god balance mellem bestanden af dåvildt, bestandens spredning, bestandens sammensætning på køn og alder, rekreative interesser, påvirkningen af land- og skovbrug, trafik m.m. Jagttider som forvaltningsmæssige rammer gør det dog ikke alene. Rammerne skal jo også bruges rigtigt. Det vil derfor være en fortsat opgave at give jægere og lodsejere indsigt i dåvildtets biologi og forvaltningens effekter på bestandene og samfundets interesser.

Med venlig hilsen

Hjortevildtgruppen Fyn v/

Kurt G. Holm, Danmarks Naturfredningsforening

Børge Rasmussen, Friluftsrådet

Anders Cederfeld, Dansk Skovforening/Landbrug og Fødevarer

Stig Bille Brahe Selby, Dansk Skovforening

Hans Jacob Clausen, Landbrug og Fødevarer

Erik Bech Andreassen, Danmarks Jægerforbund

For uddybende baggrunde for forslaget se nedenstående.

Uddybende baggrunde for forslaget.

Hjortevildtgruppen Fyn blev oprettet i 2008. Siden oprettelsen har HVG Fyn haft som bevidst strategi at forsøge forvaltningen gennem frivillige aftaler fremfor brug af lokale jagttider gennem jagttidsbekendtgørelsen. Det skal bemærkes, at andre hjortevildtgrupper siden oprettelsen kun har brugt lokale jagttider som forvaltningsredskab. De seneste år har vist voldsomme udfordringer i den frivillige forvaltning, hvorfor HVG Fyn har besluttet et paradigmeskifte fra frivillig forvaltning mod forvaltning gennem lovbundne lokale jagttider.

Erfaringer med frivillig forvaltning gennem hjortelav.

Den frivillige forvaltning er gennem årene søgt gennemført gennem aktiv støtte til etablering af lokale hjortelav, afholdelse af temadage og kurser for de lokale hjortelav, støtte til udarbejdelse af forvaltningsplaner, samt gennem udbredelse af viden til jægerne om forvaltning af dåvildt.

HVG Fyns målsætning var forvaltning gennem viden fremfor forvaltning gennem restriktiv lovgivning. I forhold til forvaltning gennem jagttidsbekendtgørelsen rummer den frivillige forvaltning endvidere langt større smidighed, idet forvaltningsrammerne kan anbefales ændret fra år til år, hvor det i jagttidsbekendtgørelsen kun kan ske ændringer i forbindelse med revisioner af bekendtgørelsen, hvilket vil være hvert 3. eller 4. år.

Hjortevildtgruppen Fyn har gennem flere år afholdt et årligt temamøde for hjortelavene på Fyn. Der har på temamøderne været konstant fokus på videst mulig ensartethed i hjortelavenes årlige beslutninger om frivillige jagttider og sammenhæng med målsætningerne for bestandene. I takt med dåvildtets bestandsudvikling og spredning har målet været en og samme jagttid på dåvildtet på Fyn. Forslaget skal ses i forlængelse af dette.

Gennem årene har styregrupperne for de lokale hjortelav, på deres offentlige årsmøder, lagt op til drøftelse og beslutning om frivillige forvaltningsrammer til efterfølgende sæson. Det skal bemærkes, at de fynske hjortelav har åbne strukturer. Der er således ingen lodsejertilmelding med arealer. Lavene opfordrer lodsejere og jægere til følge indstillingerne. Jægerne kan vælge at skyde efter de nationale jagttider. Lavene har ingen sanktionsmulighed ved manglende tilslutning til de frivillige forvaltningsrammer.

Det var imødeset, at der i takt med øget jagttid i de frivillige indstillinger, kunne komme flere udfordringer i overholdelsen af disse. Særligt for forvaltningen af hjorte var der forventet udfordringer. De seneste år har vist et stigende skred mod afskydning af særligt dåhjort efter de nationale jagttider. De fleste lav har i de seneste 2 sæsoner fortsat indstillet meget begrænset åbning på dåhjort. Trods dette har der de seneste år kunne konstateres omfattende afskydning af dåhjorte imod de frivillige indstillinger.

Situationen for lavene og den frivillige forvaltning har været drøftet på de offentlige årsmøder afholdt af lavene og af HVG Fyn.

På de seneste års temadage for hjortelavene har disse opfordret HVG Fyn til at arbejde for lokale jagttider, idet hjortelavene i stigende grad oplever manglende opbakning til de frivillige indstillinger. Som følge af den

svigtende og manglende opbakning har et enkelt stort lav i afmagt til kommende sæson fået vedtaget rammer svarende til de nationale jagttider, idet 80 % af hjorte vurderes afskudt udenfor den indstillede periode. Resultatet af indsatsen i lavene vurderes at gå tabt. Helt overordnet ligger afskydningen af dåhjorte på Fyn helt på højde med den landsdækkende afskydning. Afskydningen på køn og alder svarer også til den landsdækkende afskydning af kronvildt.

Forsøget med frivillig forvaltning ikke er lykkedes i forhold til forvaltningen af dåhjorte. Forvaltningen af dåhjorte er efter HVG Fyns vurdering ikke længere bæredygtig, hvorfor HVG Fyn må udvise rettidig ansvar og omhu og indstille en lokal jagttid for dåvildt.

Hjortevildtgruppen Fyn betragter også i fremtiden de lokale hjortelav som en vigtig institutioner i forvaltningen af dåvildtet. Uanset en lokal jagttid på dåvildt vil der fortsat være vigtige og relevante opgaver i hjortelavene. Af disse kan nævnes: vurderinger af jagttidens effekt på bestandene, bidrag i dialogen om fremtidens forvaltningstiltag, indstillinger til frivillige forvaltningsaftaler, lokal forankring af dialogen omkring forvaltning, jagtetik, vildtskadeproblematikker m.m. Hjortevildtgruppen Fyn vil derfor understøtte og bidrage til hjortelavens fortsatte eksistens. Der skal gøres opmærksom på, at de fynske hjortelav ikke består af lodsejerfællesskaber med registrerede medlemmer. De fynske hjortelav har udelukkende mandat i kraft af offentlige møder og opfordringer til frivillige forvaltning på kommunebasis eller på større øer med bestande af dåvildt.

Forhold omkring forvaltning af dåhjorte.

I forslaget er der skelet til erfaringerne fra Langeland. Dette gælder specielt hjorte, hvor forvaltningen har været til debat og underlagt forandringer siden år 2000/2001. Fra 5 mdr. jagttid på hjort har forvaltningen bevæget sig over 2 mdr. jagttid til nu én måneds jagttid i december måned. Effekten af dette slår nu for alvor igennem ved en større andel af modne hjorte både i bestanden og i afskydningen. Begrænsningen i jagttiden på hjort har vist, at aldrig har så mange haft så gode muligheder for at nedlægge dåhjort. Samtidig er andelen af modne hjorte i bestanden og i afskydning været i pæn stigning. For 10 år siden blev der sjældent nedlagt fuldskufler på Langeland. I dag bliver der nedlagt meget flotte og gamle hjorte på Langeland. Det vurderes primært at skyldes en større andel af hjorte, en større spredning af bestandene og større bestande. Samlet set kan en begrænsning i jagttiden på hjorte således være til fordel for jægerne. Samtidig bliver jagtudøvelsen mere bæredygtig i forhold til artens biologi og bestandsdynamik.

Bestanden af dåvildt har været stigende på Langeland. En stigende bestand kan selvsagt også betyde flere hjorte i bestanden. Udviklingen i bestanden af hjorte vurderes dog først og fremmest at være et resultat af den begrænsede jagttid på hjort. Hjortenes andel af bestanden er steget.

Det fremsatte forslag rummer mulighed for brunstjagt i oktober måned, hvilket var en forsætning for enig tilslutning til forslaget. Samtidig rummer forslaget mulighed for jagt på dåhjort i sidste halvdel af december måned. Mulighed for nedlæggelse af dåhjort hermed bredes ud i periode og i jagtform, idet drivjagt i brunsten findes problematisk, medens det er en legitim jagtform i december.

Dåhjortenes brunst ligger primært i sidste halvdel af oktober måned, hvorfor en model med adskillelse af jagttid på dåhjort og jagttid på då og kalv er forbundet med ulemper. En adskillelse ville i givet fald

begrænse afskydning af dåer og kalve til 3 måneder, hvilket i forhold til rammerne for kontrol af bestandstilvæksten vil være problematisk.

Forslaget rummer jagttid på spidshjort i perioden 1. oktober til 31. januar. Dette skyldes primært hensyn til risikoen for nedlæggelse af en lille spidshjort som værende då. Åbningen på spidshjort vurderes ikke at være kritisk begrænsende i rekrutteringen til ældre hjorte.

I den nuværende situation forvaltes dåhjortene i praksis med en jagttid på 5 måneder. Langeland har vist interessante resultater med en jagttid på én måned. En reduktion af jagttid på hjort til 1½ måned kan ikke nødvendigvis føre til et resultat svarende til Langeland, idet jægerne i et vist omfang kompenserer for en kortere jagttid ved et højere jagttryk. Reduktionen i jagttid fra 5 til samlet 1½ måned forventes dog at sikre en større andel af hjorte i bestanden og en højere andel af ældre hjort, hvilket igen kan tilgodese jægerne jagtlige muligheder og en resultere i en mere bæredygtig jagt.

Forhold omkring forvaltning af dåer og kalve.

Jagttid på då og kalv i perioden 01.10 til 31.01 vurderes ikke at have begrænsende effekt i den fortsatte geografiske udbredelse af bestandene. I områder med små og flygtige bestande vil frivillige forvaltningstiltag på då (samt hjort og kalv) fortsat kunne bringes i anvendelse.

I nogle områder på Fyn er udfordringen reelt at få skudt nok dåer og kalve. I en normal sammensat bestand vil tilvæksten være knap 30 % årligt. Afskydningen på Fyn vurderes for nuværende at være på højst 15-20 %, hvorfor der er grund til større opmærksomhed og mulighed for afskydning af dåer og kalve. Forslaget adskiller derfor ikke jagttiden på hjort fra jagttiden på då og kalv, idet dette ville reducere jagttiden på då og kalv fra 4 til 3 måneder. I praksis vurderes jagttid på då og kalv i brunstperioden ikke at være forbundet med væsentlige problemstillinger, idet tryk- og drivjagter sjældent afholdes i oktober måned.

I forhold til "rene" jagter på då, kalv (og spidshjort) indeholder forslaget mulighed for dette i november, første halvdel af december og i januar. Der er således 2½ måned til eksempelvis afholdelse af jagter på tværs af ejendomskel med henblik på kontrol af bestandene gennem fællesjagter på produktionsapparatet.

Fortsat mulighed for lokale jagttider.

Der kan i nogle områder være begrundet behov for kortere jagttider end foreslået. Her kan både frivillige indstillinger gennem hjortelav og lokale jagttider gennem jagttidsbekendtgørelsen være mulige værktøjer. Muligheden for lokale jagttider gennem jagttidsbekendtgørelsen bør derfor opretholdes. Der skal i sagens natur forudsættes vægtige begrundelser inden yderligere lokale jagttider bringes i spil. Aktuelt er der lokale jagttider på Langeland, Tåsinge og Ærø. Disse er ikke omfattet af nærværende indstilling.

Dåvildt i relation til kronvildt.

På Fyn forekommer der bestande af kronvildt på Brandsø og i Hindgavl Dyrehave. Kronvildtet er på disse lokaliteter omfattet af jagtloven. Endvidere sker der jævnligt udslip af kronvildt fra hjortefarme. Dette har endnu ikke givet anledning til opbygning af en fritstående bestand af kronvildt på Fyn. HVG Fyn har derfor ikke fundet behov for at forholde sig til udfordringerne ved principperne og koordinering af jagttiden på de 2 arter ved fælles forekomst. For kronvildt på Fyn vil således gælde de nationale rammer.

Vildtudbyttestatistik og bestande.

Som følge af den frivillige forvaltning har dåvildtet på Fyn udviklet sig i både udbredelse, antal og udbytte.

Det årlige udtag vurderes som gennemsnit at være på højst 15-20 % af efterårsbestanden. Med et udbytte på ca. 1.700 stk. kan bestanden på Fyn estimeres til at være på 9.500-10.000 dyr, svarende til 2,5 – 2,8 dyr/100 ha jævnt fordelt. På lokaliteter med de mest tætte bestande vil opgaven først og fremmest være kontrol af tilvæksten.

Beregninger på udbytte af dåvildt

Årstal	Fyn	DK	Indeks Fyn	Andel	Indeks DK
1999/00		4.200			
2010/11	1.214	6.000	100	20,2	100
2011/12	1.322	7.500	109	17,6	125
2012/13	1.588	7.500	131	21,2	125
2013/14	1.591	7.800	131	20,4	130
2014/15	1.641	7.800	135	21,0	130
2015/16	1.713	7.999	141	21,8	133

Geografisk udgør Fyn knap 10 % af Danmarks areal. Med 21 % af dåvildtudbyttet er Fyn og øer derfor en betydende lokalitet for dåvildt. Udbyttet af dåvildt på Fyn har udviklet sig næsten parallelt til det nationale udbytte.

Der er fuldt sammenfald i det geografiske område for HVG Fyn og indberetningen til vildtudbyttestatistikken. HVG Fyn kan derfor direkte bruge de indberettede oplysninger på vildtudbytte. Herunder også den udvidede indberetning på køn og alder.

Udvidet indberetning 2015-2016, dåvildt					
Kommune	Dåhjort	Då	Kalv	I alt	% hjort
Middelfart	17	15	10	42	40 %
Assens	8	6	17	31	26 %
Faaborg-Midtfyn	74	64	66	204	36 %
Kerteminde	22	9	17	48	46 %
Nyborg	44	30	25	99	44 %
Odense	1	2	1	4	25 %
Svendborg	44	29	33	106	40 %
Nordfyn	33	17	26	76	43 %
Langeland	57	110	90	257	22 %
Ærø			4	4	0 %
Sum Fyn	300	282	289	871	
Fordeling % Fyn	35 %	32 %	33 %		
Fordeling % DK	37 %	30 %	33 %		
Udbytte i alt Fyn				1713	21 %
Udbytte i alt DK				7999	
Fordeling kronvildt DK	34 %	(hind)35 %	31 %		

Den udvidede indberetning for 2015/2016 viser et stort udtag af dåhjorte trods indstillinger om begrænset jagttid på hjort. For sæsonen 2016-2017 vurderer hjortelavene at afskydningen af dåhjorte er tiltaget yderligere. For et dækkende indtryk af udtaget af handyr skal tillægges andelen af nedlagte hjortekalve.

Dette skal holdes op mod nedenstående indstillinger om frivillig forvaltning, hvoraf det kan ses, at flere lav har indstillet begrænset jagttid på dåhjort. Sammenligningen mellem nedenstående indstillinger og det indberettede udbytte understøtter skredet i opbakningen til frivillig forvaltning og behovet for regulering af mulighederne for afskydning af dåhjorte.

Indstillinger om frivillige forvaltningstiltag 16/17.

(Frivillige indstillinger vist med sort. Lokale jagttider efter jagttidsbekendtgørelsen vist med *rødt* og *kursiv*).

Kommune	Køn/alder	Indstilling/ <i>lokal jagttid</i>
Sydvestfyns Hjortelav, del af Faaborg Midtfyn	Då, kalv og spidshjort Dåhjort	01.10 - 31.01 01.12 – 31.01
Faaborg Midtfyn, øvrig del	Ingen lav	
Assens	Kalve Då og dåhjort	01.10 – 31.01 Ingen jagttid
Middelfart	Då kalv og spidshjort Fuldskufler	16.11 – 31.01 23.01 – 31.01
Nordfyn	Då og kalv Spidshjort Fuldskufler Øvrige hjorte	01.11 – 31.01 01.09 – 07.09 og 22.01 – 31.01 22.01 – 31.01 Ingen jagttid
Odense	Ingen lav. Opfordret til opbakning	

	til indstillinger fra tilstødende hjortelav	
Kerteminde	Då, kalv og spidshjort Øvrige dåhjorte	01.10 – 31.01 01.12 – 31.12
Nyborg	Intet lav. Opfordrer til opbakning til indstiller i nabolav. Skillelinje ved motorvej.	
Svendborg	Intet hjortelav. Ophørt for år tilbage.	
Tåsinge	Då og kalv Dåhjort Indstillet ændring til kommende sæson. Lav opløst i maj 2017.	<i>01.11 – 31.01</i> <i>01.01 – 31.01</i>
Langeland	Kalv Då Dåhjort	<i>01.10 – 31.01</i> <i>01.12 – 31.01</i> <i>01.12 – 31.12</i>
Ærø	Kalv Spidshjort	<i>01.01 – 31.01</i> <i>01.01 – 31.01</i>